

נוחי או מוטי

עו"ד חגי אולמן, המשקיף בתיק אי-די-בי, מספר על חצי שנה סוערת

ליטל דוברוביצקי, נויית זומר ועופר פטרסבורג | עמ' 6

נוחי היה כל יכול.

זה טוב וזזה רע

"למה?" זו הייתה תגובתו של עו"ד חגי אולמן כשקיבל לידי את הטיפול בפרשה הכי מסעירה במשק • עכשיו, אחרי חצי שנה ללא שינה, מתראיין לראשונה המשקיף בתיק אי-די-בי ומדבר על השכנות עם מוטי בן משה במודיעין, איך גייס את אשתו הפסיכולוגית למשימה, ומה הוא חושב על התנהלות שני הצדדים: "המפסיד 'חיפש' את מי שהצליח. המנצח ניצל את הבמה לבוא איתו חשבון"

עופר פטרסבורג, ליטל דוברוביצקי ונויית זומר || צילום: טל שחר

אולמן. "זה התחום הכי מעניין מבחינה משפטית"

פסיכולוגית ד"ר ורדית אולמן כבר התרגלה לה בחצי השנה האחרונה לכך שהיא בקושי מתראת עם בעלה, עו"ד חגי אולמן. אולמן היה עסוק עד מעל הראש בתפקידו כמשקיף היצוני שמונה מטעם בית המשפט כדי לכוון את התנהלות חברת אידיבי מול בעלי האג"ח והנושים. אבל הבקשה שביקש ממנה לפני כמה חודשים הייתה כאמת יוצאת דופן: לצאת לארוחת ערב איתו ועם אחד השחקנים המרכזיים והירועים בפרשה, כדי לשוחח וללבוש מצוקות רגשיות ומכשולים שעלו במהלך המאבק היצרי על השליטה בקונצרן הענק. הסיוע הפסיכולוגי שלה אכן עזר. השבוע, אחרי שבית המשפט הכריע על העברת השליטה באידיבי לידי הקבוצה בראשות אוראדרו אלשטיין ומוטי בן משה, ולאחר שאולמן ואייל גבאי מונו כנאמנים המופקדים על העברת השליטה, הוא אומר ל"ידיעות אחרונות": "בלי כישוריה הטובים של אשתי הפסיכולוגית לא הייתי אפה שאני היום".

עו"ד חגי אולמן (46), שמינויו למשקיף גרר תגובות מהמאיות על יכולותיו והידע הרב שלו בתחום של חברות חדלות פירעון, הפך בחודשים האחרונים לאיש החזק בקונצרן אידיבי, או כפי שהוא מגדיר זאת: "המבוגר האחראי בפרשה". אחרי שהוחלט על מכירת השליטה לקבוצת אלשטיין-בן משה, מצא עצמו אולמן, תושב מודיעין, בסיטואציה לא נוחה כאשר צצו שמועות כי בינו ובין בן משה, תושב מודיעין גם הוא, הייתה היכרות מוקדמת מבית הכנסת השכונתי. "אני מכיר את שורת הבתים שבה גר בן משה, ואפילו הצצתי בה כשהיפשו בית בעיר לפני כמה שנים", אומר אולמן. "אנחנו גרים עשר דקות הליכה זה מזה, אבל בניגוד לשמועות, מעולם לא נפגשתי קודם עם בן משה ולא הכרתי אותו. גם אם היינו גרים בית ליד בית, לא הייתי מוצא עצמי באותו בית כנסת איתו, בגלל הברלי המוצא בינינו".

קודם להכרעת בית המשפט התחקה אולמן כבלש אחר עסקיו ומקורות כספו של בן משה, וצוותו אף טס לגרמניה לצורך זה, במטרה להגיש רוח לבית המשפט. לבסוף קיבל בית המשפט את המלצת הרוח ואישר את הצעתם של אלשטיין, המיליארדר החב"דניק הארגנטינאי, ושל בן משה – איל תקשורת בגרמניה שחי בצניעות בישראל בבית דרמשפחתי ונוהג ביונראי ישנה – לרכישת השליטה באידיבי.

אולמן צעיר יחסית, אך בהחלט נראה צועד בדרגים של עורכי הדין הוותיקים יצחק מולכו ושלמה נס, שהתעשרו מאוד מנסינות הבראה של חברות כשפיים. בשנים האחרונות כבר הורגלו שכונסי נכסים, מפרקים או נאמנים מרוויחים עשרות מיליונים, ואולמן צנח עכשיו על הפסגה – קבוצת האחזקות הגדולה בישראל. תמורת עבודתו הוא מקבל 750 שקל לשעה. אז גם אתה תתעשר מהפרשה?

אולמן: "זה לא מה שעומד כרגע בראש מעייני. מה שמעניין אותי זה סגירת העסקה בהקדם האפשרי וייצוב הקבוצה". נפגשתי עם נחדי דנקנר אינספור פעמים. איך התרשמתי ממנו? "התרשמתי שהוא היה מנהיג כל יכול בקבוצה. זה טוב ורע. אין לי ספק שמדובר באדם מאורמאוד מוכשר. הוא ידע היטב לאן הוא רוצה לנתב את הדברים, והוא נקלע לקשיים. נכנסתי לבית בעיצומו של משבר, שבו ראיתי את כל הקבוצה מופשת פתרון. אני לא יודע אם יש מקום לבצע חקירה מה גרם לקריסה, אבל ללא ספק יש דברים שדורשים בדיקה ברמה נקודתית, כמו עסקאות מסוימות. הסדר נושים מחייב בדיקות".

איך התרשמתי מדנקנר האדם בתקופה של מצוקה קשה? "התרשמתי שמדובר באדם כריזמטי מאוד, מנוסה מאוד, מוביל בכל רמ"ח אבריו, שחיפש בכל דרך להציל את עצמו ואת הקבוצה. אני לא חושב שיש מחלוקת על כך שנעשו גם טעויות".

היה מקום שהוא ימשיך ביו"ר הקבוצה? "אני לא חושב בהכרח שמי שלא הצליח והגיע למצב של חוסר יכולת לפרוע את החובות חייב מחר בבוקר ללכת הביתה. הכי חשוב זה להביא את התוצאה הטובה ביותר. לפעמים בעל השליטה יכול להביא אותה, ולפעמים היא מגיעה בדרגים אחרים. רות. צריך לזכור שלא היה חסר הרבה שהנושים יבחרו בהצעה שדנקנר הוביל. זה היה יכול להיגמר אחרת לחלוטין".

בדוח שהגשמתם כתבתם שיהיו פיטורים. באיזה היקף? "יש אנשים טובים מאוד בחברה. מובן שיש אנשים שצריך להיפרד מהם מטעמי התייעלות. אני לא מוסמך ואין לי אג'נדה ללכת למערך פיטורים מסיבי".

כמו חדר מיון

אולמן נשוי לורדית, שהיא גם ד"ר לעבודה סוציאלית, יותר מ-20 שנה ויש להם ארבעה ילדים, בגילים 18, 15, 12 ו-8. הוא נולד בשכונת קטמון בירושלים להורים צברים. אמו היא דור תשיעי בירושלים. הוא למד בתיכון הרתי נתיב מאיר ושירת שמונה שנים בצבא כנווט קרב. עד היום הוא משרת כרב סרן

במילואים, בתפקיד ממיין חניכי קורס טיס בבית הספר לטיסה. אחרי השירות הצבאי למד משפטים באוניברסיטת בראילן וסיים בהצטיינות יתרה. את דרכו המקצועית החל ב-1996 כקדם-מתמחה במשרד עורכי הדין יהודה רוח ושות' ("עו"ד תמי רוח, אשתו של יהודה רוח, ראינה אותי"). מאוחר יותר הוסמך כעורך דין, ולאחר מכן צורף כשותף למשרד. כיום הוא עומד בראש מחלקת חדלות פירעון במשרד. "נושא הפירוקים וחדלות הפירעון התפתח במשרד יחד איתי", הוא אומר. בשנים האחרונות היה בין היתר נאמן בהקפאת ההליכים בחברת ההשקעות קמור, חוקר נסיבות קריסת קבוצת אייס, ובא כוח נאמן לביצוע הסדר נושים בחברת הבנייה רמט. מ-2007 שימש ככונס נכסים ליותר מ-1,000 יחידות דיוור בחברת הפציבה שקרסה. כתחביב הוא רץ למרחקים ארוכים כבר שבע שנים, והשתתף בחמישה מרתונים.

אחרי שנים רבות בתחום הפירוק והכינוס, מה התובנות? "בעיניי אלה התיקים הכי מעניינים מבחינה משפטית. הם מהכרים את כל גורמי המשפט במקום אחד, כמו חדר מיון. בסוף זה לנסות להציל, ולהביא אנשים אל כספם. זה מרתק בעיניי".

במה שונה אידיבי משאר התיקים?

"אידיבי היא קודם כל חברה גדולה. זה חוב עצום, ויש לה השפעה אדירה על המשק. כשהכל גדול יותר, אתה מתמודד עם הרבה יותר אנשים. אתה פוגש את האנשים הכי טובים בתחום. אני חושב שערב לפני יום דיונים בתיק אידיבי האורות בכל המגדלים בתל-אביב דלקו".

איך נודע לך שהשופט איתן אורנשטיין, שדן בתיק, בחר בך

"לא סימנתי מטרה שדנקנר לא יהיה בקבוצה. המשימה הייתה מקסימום כסף לנושים, מינימום תספורת. זה יכול היה להיות גם דנקנר. זה היה כחוס השערה"

"אני חושב שאחרי תיק אידיבי אנחנו נמצאים במקום אחר. היום כל מי שלוקח אשראי בהיקפים משמעותיים, נדמה לי שיושב לו בראש תיק אידיבי"

לתפקיד המשקיף מטעם בית המשפט?

"הופתעתי. שמעתי על כך לראשונה בסמס שקיבלתי ממישהו שהיה בדיון וכתב לי: 'מונית לתפקיד' שאלתי: 'למה?' הרגשתי באותו רגע עומס על הכתפיים, אבל ודאי שהוחמאתי".

לתמרן בין אינטרסים

במהלך החודשים האחרונים כמעט פרש אלשטיין מהמאבק על השליטה באידיבי, והיה פורש – אלמלא אולמן. אולמן לחץ, ככל שהתקדם התהליך, להגדלת הביטחונות שגדרשו מכל מי שמעורב, ובאוגוסט אלשטיין כבר הפקיד 75 מיליון דולר. הנושים העדיפו את ההצעה שלו, אבל אז נתן בית משפט ארכה לקבוצת דנקנר להגיש הצעה מטעמה. זה עורר אמוציות רבות בקבוצת אלשטיין. אולמן התבקש לבוא לפגישה רחופה, שם נאמר לו על ידי אנשיו של אלשטיין: "אנחנו רוצים את הכסף שלנו בחוזה". במבט לאחור אומר אולמן: "התחושה שלי הייתה שאילו הייתה להם באמת היכולת לקום וללכת, הם היו הולכים באותו רגע, ואני לא בטוח שהם היו שבים. זו הייתה פגישה טעונה מאוד. אבל נוצרה דינמיקה שצריך למצוא פתרון, וזה הוביל אותם

להישאר. כמה חודשים לאחר מכן הם חברו לבן משה". אתה חתום על דוח שאיפשר את העברת השליטה בקונצרן הענק לאיש שמקורות כספיו עלומים לכאורה. אתה ישן טוב? "בית המשפט הטיל עליי ועל הכונס הרשמי ורשות ניירות ערך משימה ייחודית וראשונית. צוות מטעמי היה בגרמניה. לא אני בחרתי את הקבוצה הזו. בחרו הנושים ובית המשפט. אני ניסיתי לבצע את התפקיד שהטיל עליי בית המשפט בצורה הכי טובה. אם אני ישן טוב בלילה? בשעות המעטות שהיו לי, ישנתי".

נותרת עם סימני שאלה?

"הרוח החסוי שהגשנו לבית המשפט מספר את הסיפור. דבר אחד היה נותר לנגד עינינו: יש בדינו, בחשבון על שמי ועל שם אייל גבאי, 960 מיליון שקל של קבוצת אלשטיין-אקסטר, כספי ביטחונות שמספקים לסגרת העסקה. זו רמת ביטחונות סתרת תקדים. הבדיקה נעשתה על ידי צוות שלם, ועשינו את הכי טוב שאנחנו יכולים. תיארונו בפני בית המשפט הכל, ובית המשפט ראה בכך עבודה מספקת מבחינתו".

איך התרשמתי מן משה?

"אנחנו בעיצומו של מהלך. אני לא נמצא במצב שבו ניתן לברך על המוגמר. יש לנו משימה להביא את הספינה הזו לחוף מבטחים. ההתרשמות האישית שלי אומרת רק דבר אחד: לא בהכרח צריך לנסוע בפורשה או ברכב יוקרה כדי שתהיה לך יכולת כלכלית משמעותית במשק הישראלי".

דרושים עדיין אישורים של השב"ב, משרד התקשורת ור- שויות נוספות כדי לסגור סופית את עסקת מכירת השליטה. מה יקרה אם השב"ב או גורם אחר לא יאשרו?

"זה תסריט בלהות. נהיה במצב בעייתי".

מה יקרה אם דנקנר יגיש ערעור והעליון יקבע שההחלטה לבפנות הסדר על החברה היא לא נכונה? גם זה חלום בלהות. "אם זה מה שיחליט בית המשפט העליון, אז זה מה שהוא יחליט, ונגה על פי זה. אני הייתי משוכנע, והיום עוד יותר, שכאשר חברה היא חדלת פירעון באופן מובהק, לנושים הזכות המוחלטת לקבוע מה יקרה בה, כולל אם לקחת את החברה לפירוק או להסדר".

מהו החותם שהטבעת בתיק הזה?

"השתרלותי להיות המבוגר האחראי. בכל רגע נתון היה צורך להוביל מהלכים, לתמרן בין אינטרסים וכתוך מתחים ואינט-ריגות. היו כמיני רגעי משבר, פעם בצד הזה ופעם בצד אחר. לפעמים אתה בורר, לפעמים מפשר".

אם אתה היית המבוגר האחראי, מי היה לא אחראי?

"בכל רגע נתון מישהו לא היה אחראי. היה צריך לנהל את האירוע הזה ולכוון אותו בזהירות רבה. החשש היה שלא נגיע לתוצאה הטובה ביותר. בית המשפט סידר את הפול בצורה כזו שהגענו בדיוק לנקודה הנכונה: מיקסמנו את ההצעות".

דנקנר הפסיד בגדול.

"אני לא סימנתי מטרה שדנקנר לא יהיה בקבוצה. המשימה מבחינתי הייתה התוצאה הטובה ביותר – מקסימום כסף לנושים, מינימום תספורת. התספורת המינימלית יכלה להיות גם עם דנקנר. זה היה כחוס השערה. מבחינתי אם הנושים קיבלו את מה שהם צריכים לקבל, וזה מה שהם בחרו – מצוין. אני ממש לא שמחתי לאידו של דנקנר. אני אפילו מצטער עבורו. אבל ביחס שבין בעל שליטה מצד אחד לבין נושים מצד שני, בחברה חדלת פירעון, אין ספק שטובת הנושים עדיפה. בעצם, השופט קבע כי יד הנושים היא על העליונה".

גילית דברים על הנעשה בחברה מאחורי הקלעים?

"זה לא היה מרכז עיסוקי. מרכז עיסוקי עד לפסק הדין לא היה בירור של הסיבות לנפילה. נחשפתי לדברים, אבל בשלב הזה זה ברמה של רכילות, ואני לא רוצה להתייחס".

במסיבת העיתונאים שערך בן משה אחרי שבית המשפט הכריע כי השליטה תועבר אליו ולא אלשטיין, הוא השמיץ את דנקנר והאשים אותו בניסיון סחיטה. אולמן, מספרים מקורביו, לא אהב את מסיבת העיתונאים הזו, ואף ניסה למור נעה. ביקשנו ממנו תגובה: "אני רוצה לקוות ומצפה מכל מי שמטפל בתיק לנהוג בממלכתיות המתאימה. אומרים שפעם אתה למעלה ופעם אתה למטה. זה לא נכון שמי שמפסיד 'יחפש' את מי שהצליח. ולא נכון, מצד שני, שמי שזכה באמון הנושים ינצל את הכמה שניתנת לו כדי לבוא חשבון. נכון לנו שנגנה בממלכתיות ונבין שמדובר בבני אדם ובאנשים שזה כל עולמם".

איזה טיפ יש לך להתנהלות עסקית נכונה, מניסיונך בפרשה? "אני חושב שאחרי תיק אידיבי אנחנו נמצאים במקום אחר. היום כל מי שלוקח אשראי בהיקפים משמעותיים, נדמה לי שיושב לו בראש תיק אידיבי. אני חושב שאנשי עסקים ייקחו אשראי יותר בזהירות, כי הם יבינו שאנחנו נמצאים בעולם כלכלי אחר".